

РЕЦЕНЗИЯ

от проф., д. ик. н. Лучиян Ангелов Милков, преподавател в УНСС- гр. София и ШУ „Епископ Константин Преславски“. Дом. адрес: София-1202, ул. „Будапеща“ № 38, ап. 1, д. т.: 02 9 361 363; м. т. 089 555 3 400. Назначен за рецензент, със заповед № РД- 16-061/16. 05. 2014 г. на Ректора на ШУ „Епископ Константин Преславски“, на научните трудове, представени по-долу, за заемане на академичната длъжност „професор“ в Област на висшето образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1. 2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика-предучилищна педагогика), с единствен кандидат доцент, д-р по педагогика Снежана Георгиева Въчева

Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 24 от 18. 03. 2014 г.

I. В обявеният конкурс доц., д-р по педагогика Снежана Въчева участва със следните научни трудове:

Монографии - 2 бр.

1. Предучилищното възпитание в град Варна, В. Търново, Фабер, 2014.

В монографията се проследява създаването и развитието на предучилищните възпитателни заведения в града от 1886 г. до днес, като са използвани архивни източници и документи. В труда се разкриват предпоставките за създаването на детските градини и прогресивните тенденции в развитието на предучилищното възпитание във Варна. Изяснена е ролята на общинските власти, обществени организации, частни лица, учители за неговото изграждане; състоянието на материалната му база; педагогическият процес и организацията в детските градини, както и трудностите, които съпътстват тяхното развитие.

2. Предучилищното възпитание в България през периода 1944-1991 г., В. Търново, Фабер, 2014.

В монографията, чрез историко-педагогическия анализ, се разкриват и обосновават основните закономерности в теорията и практиката на предучилищното възпитание в България за периода 1944-1991 г. Разглеждат се аспектите на дейностите, свързани с управлението на предучилищното възпитание, изясняват тенденциите и характерните особености. Визира се просветното законодателство, което създава нормативната база за развитието на детските градини. Във връзка с това са изследвани нормативните документи: закони, укази, правилници, наредби, постановления и др.

Учебни пособия- 2 бр.

1. Предучилищна педагогика. Част 1. Учебно помагало (Електронен модул за дистанционно обучение), Шумен, 2013, ISBN 978-954-577-900-8.

В учебното помагало са изложени теоретичните аспекти на дидактиката в предучилищна възраст, като акцент е поставен на същността и своеобразието на процеса на обучение в детската градина, принципите, методите и формите за организиране на обучението. Специално внимание е отделено на въпросите за подготовката на децата за училище, приемствеността и формите на сътрудничество между детската градина и училището.

2. Предучилищно образование- актуални проблеми. Учебно помагало. Шумен, УИ „Еп. К. Преславски“, 2014, ISBN 978-954-577-915-2.

Тук са посочени основните проблеми на предучилищното образование в Република България, като акцент е поставен върху структурата, алтернативните организационни форми, управлението и иновациите. Отделено е внимание и на въпросите за програмно-методическите основи на дейността на предучилищните възпитателни заведения и формите на взаимодействие на детската градина със семейството.

Студии- две на брой

1. Елка Петрова- теоретик на предучилищното възпитание. В. Търново, Фабер, 2006 ISBN 978-954-577-330-8.

В студията се изследва жизненият и творческият път на Елка Петрова- водещ български специалист по предучилищна педагогика в периода 60-те- 90-те години на XX век, професор, доктор на педагогическите науки. Анализират се педагогическите ѝ възгледи за възпитанието на децата от предучилищна възраст; за единството на основните дейности, реализирани в обучението, видовете игри и труда в детската градина; за играта и нейните интегративни функции; за обучението и неговите специфични особености в предучилищна възраст; за подготовката на децата за училище.

2. История на частното предучилищно образование в България, Сборник, В. Търново, Фабер, 2011, ISBN 978-954-400-468-2.

В студията се извършва кратък исторически преглед на частните детски градини от Освобождението до настоящия етап. Анализират се законодателните основи на частното предучилищно образование; предпоставките за неговото възникване; етапите му на развитие- от Освобождението до 1917 г.; от 1918 до 1948 г. и от 1991 до 2010 г. Проучени са данни за съществуващите до 1948 г. частни детски градини, класифицирани през повечето години на: български частни детски градини, частни детски градини, организирани и финансирани от вероизповедните общини (иноверни, малцинствени и инородни) и чужди детски градини (мисионерски). Изследвано е съвременното състояние на частното предучилищно образование.

Трудове по номенклатурната специалност- 27 статии за рецензиране

Приемаме всички предложени трудове за рецензиране, въпреки, че са в една и съща област- предучилищна педагогика, тъй като те показват

процеса на творческото израстване на доц. Сн. Въчева като автор. Считаме, че предоставените материали, както по параметри, така и по обхват на темите и брой са напълно достатъчни за тематиката и спецификата на обявения конкурс. В тях личи израстването на колежата Снежана Въчева.

Тези трудове (статии и научни доклади) са представени на различни наши и чужди научни форуми. Анализът им показва, че авторът притежава добра подготовка в областта на предучилищната педагогика, владее научния тезаурус, свободно борава с основния понятиен апарат, използван в нейните публикации.

II. Обща характеристика на научно-изследователската, научно-приложната и педагогическа дейност на кандидата

От анализа на депозираните научни трудове е видно, че доц. Сн. Въчева работи в областта на предучилищната педагогика – предимно от исторически аспект. Това, от своя страна, ѝ предоставя възможността да се изяви като автор, изследовател, педагог с добри преподавателски умения и подходи. Редом с това, тя е и популяризатор на водещи идеи в областта на предучилищната педагогика у нас – поява и развитие на предучилищната педагогика в страната, в отделни региони, водещи предучилищни дейци, някои частно-методически проблеми на предучилищната подготовка на децата.

III. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Нивото на предложените за рецензиране материали е на добро ниво. Стилът и използваният език са научно верни, точни, адекватни на разглежданите тематикати. Налице е педагогическа компетентност, научна осведоменост, умения да се борава с понятийния апарат.

IV. Основни научни приноси

Предложените за рецензиране научни трудове на доц., д-р по педагогика Снежана Георгиева Въчева ни насочват към диференциране на

редица научни приноси. Те имат, според нас, както теоретично, така и практико-приложно значение за предучилищната педагогика у нас.

1. Задълбочено е проучено разширяването на мрежата на общественото предучилищно възпитание през периода 1944-1991 г.

2. На основата на значителен брой източници- архивни фондове, нормативни документи, периодични издания, научни трудове и др. се проследява, анализира теорията и практиката на общественото предучилищно възпитание през изследвания период.

3. Разкрива се развитието на теорията на предучилищното възпитание в България, като за първи път се интерпретира ролята на редица педагози и психолози за създаването на наша теория за възпитанието и обучението на децата от предучилищна възраст.

4. Чрез задълбочен анализ на просветната политика на управляващите се търси нейното отражение върху предучилищното възпитание в гр. Варна.

5. Изследвани са иновациите в нормативната база, организацията, съдържанието и управлението на предучилищното образование и са интерпретирани основните управленски функции на структурните подразделения и отделните изпълнители, участващи в ръководството на предучилищното образование.

V. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Изведените приноси са само част от дългогодишната научна, преподавателска и изследователска дейност на доц., д-р Снежана Въчева. Те пряко кореспондират със съвременната предучилищна педагогика и практика и имат своето място в развитието на теорията на възпитанието в детската градина у нас през последните две десетилетия.

VI. Оценка, в каква степен приносите са дело на кандидата

Всички представени публикации са в областта на обявения конкурс. Публикуваните материали са плод на самостоятелната творческа изследователска дейност на кандидата. Те са резултат от практическия

опит, теоретичната подготовка и познаването на изследваната проблематика, които са следствие на научната подготовка и литературна осведоменост на доц. Сн. Въчева.

VII. Критични бележки за рецензираните трудове

Въздържаме се от сериозни критични бележки към рецензираните трудове на доц. Въчева, тъй като те са прецизирани, отразен е личният ѝ опит и носят белега на личностните и професионални качества. Разбира се, бележки могат да се отправят към всеки научен труд, но те трябва да са конструктивни, градивни и съдържателни. Препоръчвам на доц. Въчева да разшири обхваната на научните си търсения извън сферата на предучилищното възпитание, или да задълбочи изследванията си в някоя от следните области: интелектуално развитие на децата от 2.5-3 години до 6-7 години; екологично възпитание в предучилищна възраст; психогенерационно възпитание на децата до 7 години; нравствено и естетическо възпитание на децата от предучилищна възраст, свързано с компетентността и компетенциите на изграждащата се личност и новите нравствено-етични ценности в Европа и у нас. По този начин тя ще навлезе напълно в същността на обявения конкурс- професор по педагогика, теория на възпитанието и обучението.

VIII. Лични впечатления

От срещите, разговорите, контактите и съвместната дейност с доц., д-р по педагогика Снежана Въчева имам трайни впечатления за нейната подготовка и професионални възможности. Притежава умения за общуване и контакт с хората, което проличава от умелото ръководство, от нейна страна, на множеството квалификационни курсове, магистърски програми с действащи педагози от всички области на образователната система.

IX. Заключение

Въз основа на посоченото по-горе, считам че единственият кандидат по обявения конкурс за академичната длъжност „професор“ отговаря напълно на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за развитието на академическия състав на Шуменския университет.

Поради всичко това, моята оценка за заемане на обявената по конкурса академична длъжност „професор“ е **ПОЛОЖИТЕЛНА**.

Х. Оценка на кандидата

Постигнатите научни резултати ми дават основание да препоръчам на уважаемото Научно жури на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ да даде положителна оценка на кандидатурата и да предложи на Факултетния съвет да избере доц., д-р по педагогика Снежана Георгиева Въчева на академичната длъжност „професор“ в Област на висшето образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1. 2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика-предучилищна педагогика).

12. 07. 2014 г.

Гр. София

Рецензент:

(Проф., д. ик. н. Лучиян Милков)